DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ 10.— rec. voor *Soerabaya*, en ƒ 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 19 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 16. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1854

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

Van den 8sten April tot den 12den April Nos 28—29.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van kolonien, van den 23sten November 1853 la. A No. 5, is aan den Oost-Indischen ambtenaar Mr. W. C. E. de Geer, met verlof in Nederland, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van drie maanden; en zulks buiten bezwaar van den lande.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van kolonien, van 11 November 1853 la. A No. 5, is aan den oost-indischen ambtenaar Mr. A. J. Bake, laatstelijk lid in den raad van justitie te Batavia, thans met verlof in Nederland, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van kolonien, van 15 November 1853 la. A No. 1, is aan den oost-indischen ambtenaar P. C. E. Carolus, met verlof in Nederland, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden; en zulks buiten bezwaar van 's lands kas.

BENOEMD: Bij het civiel departement; tot gouvernements-kommissaris, om bij alle algemeene vergaderingen van stemgeregtigde deelhebbers, de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen, en om op te treden als voorzitter van de door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, op den 18den April 1854 te kiezen kommissie tot opname der balans, enz.— Jhr. J. F. Hora Siccama, direkteur-generaal van finantien. — Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaya, H. H. Schiff, thans predikant bij die te Soeracarta.— Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. H. W. du Perron, thans griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie.— Tot assistent-resident van het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, W. Castens, thans sekretaris der residentie Samarang, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-aktiviteit.— Tot assistent-resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Ommelanden van Batavia, N. D. Lammers van Toorenburg, thans sekretaris der Preanger Regentschappen.— Tot assistent-resident van Poerbolingo, in de residentie Banjoemaas, F. Buijn, thans kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.— Tot assistent-resident van Ambal in de residentie Bagelen, J. F. Schultze, thans kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.— Tot kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, H. H. Haase, ambtenaar ter beschikking van den direkteur der kultures. — Tot opziener der eerste klasse bij de nopalkultuur en cochenilleteelt, L. Fretz, thans opziener der tweede klasse. — Tot opziener der eerste klasse bij de indigokultuur, P. Stekkinger, thans opziener der tweede klasse.— Tot kommies bij den assistent-resident in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, tevens griffier bij den landraad aldaar, C. M. G. A. M. Ecoma Verstege, ambtenaar op wachtgeld, laatst kommies bij den assistent-resident van Aijer Bangies en Rau, ter Westkust van Sumatra.— Tot resident van Japara, M. A. J. Gaillard, thans resident van Kedoe.— Tot resident van Kedoe, D. F. Schaap, thans resident van Banka.— Tot resident van Banka, A. M. Bousquet, thans assistent-resident van Buitenzorg.— Tot assistent-resident van Krawang, mr. H. J. W. van Lawick van Pabst, thans assistent-resident van Salatiga (residentie Samarang.— Tot lid in den raad van justitie te Padang, D. J. Uhlenbeck, majoor der genie. — Tot lid in den raad van justitie te Amboina, A. J. Harmsen, burger aldaar.— Tot kassier bij het vendudepartement te Batavia, J. W. Thierbach, laatstelijk tweede algemeene pakhuismeester, en zulks met intrekking van zijn pensioen.— Tot kontroleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang, H. M. Botter, thans ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar.— Tot posthouder te Soekadana, (Westerafdeeling van Borneo), J. C. Twijsel, ambtenaar op wachtgeld, laatstelijk klerk tevens pakhuismeester te Pontianak (Westerafdeeling van Borneo).— Tot gezworen landmeter en rooimeester in de residentie Soerakarta, C. A. C. von Wolzogen, gewezen officier der genie.— Tot élève-translateur voor de javaansche taal te Djokjocarta, C. W. Baumgarten, thans belast met de waarneming van die betrekking.

BEPAALD: Bij het civiel departement; dat de eerste kommies P. A. Gijsberg, op het bureau van den assistent-resident in de ommelanden van Batavia, gedurende het loopende jaar, belast zal blijven met de functien van kommies bij den assistent-resident in het zuider- en ooster kwartier der ommelanden van Batavia.

VERLEEND: Bij het civiel departement; een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Japara C. F. Boudriot.— Bij het militair departement; een tweejarig verlof naar Nederland, aan den 1ste luitenant van het regiment O. I. kavallerie H. baron Bentinck.—

OPGEDRAGEN: Bij het civiel departement; de waarneming der betrekking van president van den raad van justitie te Amboina, aan D. S. Hoedt, thans oudste lid in dien raad.— De waarneming der betrekking van civielen gezaghebber te Wahaaij, aan den 1ste luitenant der infanterie, benoemd militairen kommandant aldaar, S. J. Delfos den Doren.—

GOEDGEKEURD: Dat door het militair departement; zijn overgeplaatst, bij de infanterie.— Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant H. C. E. Ruempol, van het 9de bataillon.— Bij het 8ste bataillon, de kapitein F. T. Engelenburg, van het 12de bataillon, en de eerste luitenant F. M. S. van Zuijlen, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos.— Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling, de eerste luitenant P. E. A. van der Wijck, van het derde bataillon.— Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de tweede luitenant J. C. Hamakers, van het 8ste bataillon.— Bij de garnizoens-compagnie te Benkoelen, de eerste luitenant R. D. J. van der Schrieck, van het 8ste bataillon.— Tijdelijk bij het corps sappeurs, de tweede luitenant der infanterie J. H. Swaving, van het 3de bataillon.—

GEPLAATST: Bij het militair departement; bij de infanterie, bij het 3de bataillon, de tweede luitenant E. N. E. van Oordt.— Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant R. H. G. Ruempol, beiden onlangs uit Nederland aangekomen.— Bij het 10de bataillon, de eerste luitenant J. P. Pfeiffer, van het 11de bataillon, laatstelijk, wegens ziekte, op non-activiteit geweest.—

BEVESTIGD: Bij het militair departement; J. H Wouters, in de betrekking van archivarius met rang van kommies, op het hoofdbureau van de directie der artillerie.—

EERVOL ONTHEVEN: Bij het civiel departement; de eerste luitenant, thans kapitein der infanterie, militaire kommandant te Wahaaij, J. W. C. Kern, van de verdere vervulling der betrekking van civielen gezaghebber aldaar.—

EERVOL ONTSLAGEN: Bij de schutterij te Amboina, op zijn verzoek, de eerste luitenant C. Bosscher.— Bij het civiel departement; uit de betrekking van hoofdschout van het wester kwartier der ommelanden van Batavia, J. F. Meijer, en zulks ondertoekenning van wachtgeld.— Uithoofde van vertrek, G. L. Brocx, als lid in den raad van justitie te Padang—

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **VRIJDAG** den **21sten** dezer, des namiddags ten **4** ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

SOERABAYA, 6 *April* 1854.

De Resident,
Namens denzelven,
De Secretaris,
VAN COEVORDEN.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* maakt bij deze aan elk en een iegelijk die zulks mogt aangaan bekend, dat op *Dingsdag den 25sten* dezer des morgens om 9 uur ten zijnen burele, door hem onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbesteding (staatsblad 1829 No. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den **OVERVOER** van *Banjermassing* naar *Macasser* van **500** ton **STEENKOLEN**, waaromtrent de voorwaarden zijn opgenomen in de *Javasche-Courant* van den 5den te voren No. 27, en die dagelijks met uitzondering van den *Zondag*, ter lezing zullen liggen ter secretarie van de Residentie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings billetten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem Resident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 10 *April* 1854.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) Op *Zaturdag den 29sten April* aanstaande zal voor s' lands pakhuizen worden verkocht de Transportboot No. 29 met zijne rondhouten, staand en loopend want en bij behoorende inventaris, tevens zal alsdan worden verkocht eenige beschadigde KOFFIJ, BRUINE BOONEN, JAVA THEE en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

SOERABAYA, 11 *April* 1854.

De Algemeene Pakhuismeester,
VAN MEERTEN.

NATUURKUNDIGE VEREENIGING
IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Aan H. H. leden in Oostelijk Java wordt medegedeeld dat de ondergeteekende door de directie is benoemd tot, korrespondent der vereeniging, en hij de behartiging van de geldelijke en andere materieële belangen volgaarne op zich neemt.

Bij hem korrespondent zijn verkrijgbaar de wetten, verslagen, naamlijsten en programma's der Vereeniging over 1854.

SOERABAYA, 13 *April* 1854.

J. HAGEMAN Jcz.
Lid der Natuurk. Ver.

BATAVIASCHE TENTOONSTELLING
VAN 1853.

Kommittee te Soerabaya.

Toen in het jaar 1851 door de Natuurkundige Vereeniging in Ned. Indie het denkbeeld geopperd werd tot het daarstellen van eene Tentoonstelling van Nijverheid te *Batavia*, vond dit denkbeeld al dadelijk medewerking te *Soerabaya*. Nadat het Gouvernement in *Februarij* 1852 aan het ontwerp hare goedkeuring had gehecht, en de medewerking van *Soerabaya* verzocht werd, noodigde het toenmalig geacht hoofd des bestuurs, de resident P. J. B. de Perez, eenige der ingezetenen uit, zich met ZWEG. te vereenigen tot een kommittee voor de geheele residentie *Soerabaya*, en den 21sten *April* 1852 besloot dit kommittee, alle pogingen in 't werk te stellen, tot het bijeenbrengen van het vereischte voor de Tentoonstelling, ten einde de residentie waardiglijk mogt vertegenwoordigd worden, bij de eerste exhibitie op *Java*.

In de gewestelijke afdeelings besturen vond zij gereede en welwillende medewerkers.

Aan geldelijke bijdragen kwam in de som van ƒ 4305.60 als, van de afd. *Soerabaya* . . . . . ƒ 2,454,—
Grissee . . . . . . „ 398,60.
Modjokerto . . . . . „ 15,—
Madura . . . . . „ 779,—
Sumanap . . . . . „ 659,—

Van de 694 voorwerpen, door het komittee bijëenverzameld, leverde *Soerabaya*, de afdeeling . „ 115.
de afd. *Grissee*. . . . „ 135.
„ „ *Modjokerto* . . „ 67.
het eiland *Madura* . . „ 367.
„ „ *Bawean* . . „ 10.

De thans overleden Sulthan van Sumanap vooral poogde, tot zelfs in de geringste bijzonderheden, de nijverheid zijner landen te doen vertegenwoordigen op eene waardige wijze.

Onderscheidene belangstellenden stonden hunne eigendommen, voorwerpen van Inlandsche volksvlijt, in leen af; vele voorwerpen werden in geschenk gegeven.

Alle de door de landschappen *Madioen*, *Ngawi*, *Kediri*, *Toelong-Agong*, *Pasoeroean*, *Bezoeki*, *Banjoewangi* voor de Tentoonstelling afgezondene voorwerpen werden door tusschenkomst van het *Soerabayasch* Kommittee voortgeschikt.

De firma *Cores de Vries* bood welwillend een kosteloozen overvoer aan: 's Rijks oorlogstoomschepen werden eveneens beschikbaar gesteld voor dat doel.

In het nummer 28 der *Oostpost* is een overzigt van de materieele bijdragen, met genoegen vermeld.

En alhoewel bij de exhibitie niet alle de door het Kommittee bijëenverzamelde konden worden tentoongesteld, zoo bevatte de bijdrage van *Soerabaya*, in den katalogus der Tentoonstelling, van bl. 13 tot 24, eene ruime plaats, en is dit gewest op eene waardige wijze vertegenwoordigd geweest.

De Natuurkundige Vereeniging heeft, in eene harer jongst verloopene vergaderingen, teregt het groot belang en de heilzame gevolgen geschetst, van eene exhibitie als die des vorigen jaars te *Batavia*.

Aan allen die door geldelijke of andere materieele bijdragen het streven naar dat weldadig doel hebben bevorderd, wordt mits deze een openlijken dank toegebragt.

SOERABAYA, *Van wege het ontbonden kommittee,*
14 *April* 1854. J. HAGEMAN Jcz.
Secretaris.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Donderdag den 20sten April 1854.

Voor de woning van de wed. Maas, in de *Kaliesosok* N°. 2, van meubelaire goederen.

Op Vrijdag den 21sten April 1854.

Voor de woning van den Heer C. A. Gartman, in de stad, van eenen netten en wel geconserveerden inboedel enz.

Op Zaturdag den 22sten April 1854.

In den Dalm van den Regent alhier van wagenpaarden, benevens een eenen netten en wel geconserveerden inboedel toebehoorende aan den Heer J. F. Schultze, benoemd adsistent resident van Ambal.

Op Maandag den 24sten April 1854.

Bij den pachter der pandjeshuizen Tang Tongliep in de chinesche kamp van onuitgeloste pandgoederen.

Op Dingsdag den 25sten April 1854.

Voor de toko van den Heer C. Dean in de stad van diverse toko goederen en voor rekening van het gouvernement, van eene Barkas liggende aan de overzijde van het Recherche kantoor, te *Kaliemaas.*

Op Woensdag den 26sten April 1854.

Voor de woning van den Heer J. F. G. Brumund, in de stad, van wagenpaarden, en een wel geconserveerden inboedel.

SOERABAYA, den 19den April.

— Met het particuliere stoomschip *Ambon*, gezagvoerder Hugenholtz, op den 12den dezer van Sambas vertrokken en op den 16den alhier aangekomen, ontvangen wij de treurige tijding, dat er op den 9den April in de Groote rivier van Sambas twee officieren der genie, de kapitein S. M. Hebert en de 2de luitenant H. A. L. Bousquet, benevens nog twee manschappen verdronken zijn bij het nemen van proeven met eene vlotbrug. De lijken der beide officieren zijn op den 11den April opgevischt en nog dienzelfden dag te Sambas begraven.

— In den nacht van den 11den op den 12den dezer maand, had er op de hoofdplaats *Pasoeroean* en omstreken eene overstrooming der rivier plaats, zoo als, volgens het getuigenis der oudste bewoners, nog nimmer ondervonden was. Even na zons ondergang begon het water te rijzen, en eerst toen de zon den volgenden morgen ter kimme uitrees, was de rivier tot haren gewonen stand teruggekeerd. Omstreeks middernacht was het water het hoogst geklommen en wel 12¼ voet boven het gemiddelde peil der rivier, bij de brug tegenover het residentie-kantoor. De straten der hoofdplaats en de passeerbaan stonden onder water, op sommige plaatsen ter diepte van drie voeten. De kampongs, aan de oevers der rivier gelegen, hadden het meeste te lijden; de bewoners moesten van daar vlugten naar de hooger gelegen wijken. Zes en dertig bamboezen woningen of pedakken zijn geheel weggespoeld en veertien andere ingestort. In verhouding tot het dreigende gevaar, is de schade dus zeer gering geweest; gelukkig kon men, door het heldere maanlicht, aller wege hulp aanbrengen. De snelle stroom voerde boomen, struiken en de evengemelde huizen af, waardoor 16 houten bruggen beschadigd en drie geheel weggeslagen zijn; terwijl ook nog een steenen brug is verbrijzeld. Eenige dammen hebben alsmede geleden. Dertig bouws suikerriet stonden tijdelijk onder water, waardoor echter geen schade is toegebragt. Eenige vischvijvers zijn overstroomd, derzelver visch ging verloren. Menschenlevens zijn er gelukkig niet te betreuren; terwijl het schoone padieplantsoen niet geleden heeft, evenmin als het suikerriet.

— *Batavia* 8 *April.* In ons vorig nommer gaven wij een kort berigt over eene door de policie gedane aanhaling van Opium ter dezer plaatse, thans kunnen wij mededeelen dat de daarin betrokkene personen genaamd zijn *Hadji Arip*, wonende op Cramat en die invoerder van dit heulsap schijnt geweest te zijn en *Djepilos* en *Ayong* zijn zoon, wonende op Tanabang, die den verkoop op zich schijnen genomen te hebben. Reeds lang waren die personen bij de policie verdacht, doch alle aangewende pogingen om hen op de daad van verkoop te verrassen waren door hunne slimheid vruchteloos afgeloopen, tot dat het door de wel overlegde maatregelen van den onderschout der policie *Voermans* eindelijk gelukken mogt *Hadji Arip* in het verkoopen van twee blikken, ieder inhoudende een kattie, te betrappen, waarop hij, zoo wel als zijne beide deelgenooten, uit wier huis die twee blikken waren, gevangen zijn genomen.

Reeds te voren waren door tusschenkomst van den pachter p. m. twee katties van hen gekocht, zoodat in het geheel 4 katties in handen zijn gevallen, doch een nader onderzoek in de huizen dier drie personen heeft tot geene verdere ontdekking geleid. Alleen vond men in de woning van *Hadji Arip* een kist met een dubbelen bodem, onder welken dertig dier blikken gevoegelijk verborgen konden worden en het is dus meer dan waarschijnlijk dat de aangehaalde opium op die wijze door hem is ingevoerd geworden.

— Den 6 dezer kwam alhier ter reede aan het stoomschip *Makassar*, gezagvoerder *B. J. Schippers*, hebbende den 3 dezer de reede van Sambas verlaten, na aldaar eene lading slagtvee voor de troepen te hebben overgebragt. De tijdingen van de Westkust van Borneo, daarmede ontvangen, zijn niet belangrijk. Van onze zijde werd alles in gereedheid gebragt om de vijandelijke Chinezen aan te tasten, doch men wachtte nog steeds op de terugkomst van den luitenant-kolonel, kommandant der troepen, belast met de leiding der politieke aangelegenheden in die residentie, die, zoo als men weet, met een detachement troepen aan boord van Z. M. stoomschip *Borneo*, de rivier de Capouas is opgevaren om eenige vijandelijkheden der Dayaksche stammen van Sintang onderling te stillen. Die terugkomst werd echter dagelijks te gemoet gezien.

De vijandelijke Chinezen hadden mede niets van hunne zijde ondernomen.

De laatstelijk van hier vertrokkene troepen waren, zoo te Pontianak als te Sambas, aangekomen.

— Men meld van Buitenzorg, dd. 7 April:

In den vroege ochtend van heden, ongeveer ten drie ure, zijn, ter hoofdplaatse van deze afdeeling, twee vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld, die echter door derzelver korten duur geene schade hebben aangerigt.

(*Ja va- Bode.*)

— *Samarang* 14 April. In den loop dezer week werd over de noodbrug, die alhier op de groote rivier ligt, een zieke in een tandoe door twee soldaten naar het hospitaal vervoerd. Een der dragers stortte van de brug in de rivier, waarin toen ook de zieke en de andere drager viel. De zieke ofschoon zwaar aan het hoofd gewond had nogthans tegenwoordigheid van geest genoeg om door inspanning van krachten zwemmende den oever te bereiken, en stapte toen bedaard naar het hospitaal, de twee dragers de zorg overlatende om met hun leven ook nog de tandoe te redden.

(*Sam. Adv.-Blad.*)

— *Samarang* 15 April. Naar men verneemt is de verificatie van het kopergeld, in het depôt alhier aanwezig, geëindigd, en een te kort bevonden van cc. *f* 100,330.— recepissen aan kopergeld. (*Samar. Courant.*)

NEDERLAND.

Er valt bijzonder weinig nieuws uit het moederland te melden. De leden der tweede kamer zijn den 14 Feb. weder te zamen gekomen. Verschillende wetsontwerpen zijn aan haar ingezonden, waarvan de voornaamste zijn, die tot conversie van schuld, tot het daarstellen van veranderingen in het wetboek van strafregt, tot amortisatie van 11/2 millioen aan staatsschuld, en dat betreffende de verjaring der rentebewijzen van de nationale schuld.

Van de Cholera verneemt men niets meer. De weersgesteldheid kenmerkt zich voortdurend door buitengewone ruwheid en ongestadigheid; hetwelk echter de gezondheidstoestand niet schijnt te benadeelen. De berigten omtrent den oogst der winter veldgewassen luiden voortdurend vrij gunstig; alleen neemt de ziekte onder de schapen zeer toe.

(*Plaatsgebrek verhindert ons thans uitvoeriger te zijn.*)

OOSTERSCHE KWESTIE.

Alle twijfel ten opzigte der staatkunde van Frankrijk en Engeland is thans opgeheven. Beide natiën maken de krachtdadigste toebereidselen tot den oorlog, daar het nu voor een iegelijk duidelijk is, dat niets dan geweld of vrees keizer Nicolaas dwingen kan. De laatste poging om hem te doen toegeven, was een brief van Lodewijk Napoleon aan den Czaar, hem aanbevelende, om den weg te volgen, welke door de vier mogendheden voorgesteld was; en hem kortbondig vertellende, dat de gevolgen anders zeer onaangenaam zullen zijn. Op dezen brief was een antwoord ontvangen, waarin de Czaar weigert om toe te geven. Oorlog is alzoo den eenigen zekeren en eervollen weg voor Frankrijk en Engeland; zij moeten den despoot dwingen te gehoorzamen aan hunne voorwaarden. Welke die voorwaarden zullen zijn, zou voorbarig zijn thans op te geven; maar de meeste lieden denken, dat zij naauwelijks te streng kunnen zijn, indien wij de voortgang van vrijheid en vrede in Europa wenschen te verzekeren.

Er zal een verbond gesloten worden tusschen Frankrijk, Engeland en Turkije, waarbij de twee eersten zich verbinden om den Sultan te helpen in het verdrijven der Russen; terwijl hij zich verbindt geene tractaten met Rusland te zullen aangaan, dan met zamenwerking der beide mogendheden. Er zal een leger van 80 tot 100,000 man tot bescherming der Turken gezonden worden, en om hen teven in het verdrijven der Russen behulpzaam te zijn. Frankrijk zal twee derde gedeelte dier magt leveren; terwijl Engeland eene sterke vloot naar de Oostzee zal zenden, om te verhinderen dat de Russische schepen uit deze binnenlandsche zee ontsnappen.

De oorlog was echter nog niet formeel verklaard. Er wordt verhaald dat het Engelsche Gouvernement een brief naar St. Petersburg gezonden heeft, waarin den Czaar aangezegd wordt van binnen een zeker getal dagen zijne troepen over den Pruth terug te trekken, dewijl Frankrijk en Engeland hem er anders toe zullen noodzaken. Dit berigt dient zich echter nog te bevestigen. Ook zou Oostenrijk zich met Frankrijk en Engeland in hunne bewegingen vereenigen, of ten minste zijne troepen willen gebruiken, om voor te komen dat Servië, Bosnië en Montenegro tegen Turkije opstaan.

Een ander berigt meldt, dat de Russische adel hun misnoegen begint te toonen omtrent de handelingen van den Czaar, die men zegt, dat met Erysipelas (*) aan het ziekbed gekluisterd is, en in zulk een beklagenswaardigen geesttoestand verkeert, dat hem bijna niemand naderen kan.

Triest, 27 *Februarij.*

Eene telegraphische depeche, ontvangen van Bucharest dd. 18 Februarij jl. meldt dat de flotille welke voor Rustschuk gestationeerd lag, bijna geheel vernield is door eene Russische batterij van 12 stukken, welke generaal Schilder op het eiland Radovan tegenover Rustschuk opgeworpen had. Van Widdin loopen de berigten tot den 18den Februarij, dat de beide legers in Klein Wallachije hunne observatie stellingen nog niet verlaten hadden. De schipbrug tusschen Widdin en Kalafat was geheel hersteld. Al de Turksche troepen, welke van Sofia naar Widdin marcheerden, hebben tegenbevel ontvangen. Het garnizoen van Sofia had bevel ontvangen om zich naar Macedonië te begeven, omdat de daar gestationeerde troepen tegen de insurgenten van Albanië op marsch waren; en zelfs een gedeelte der troepen in het kamp te Widdin is bestemd om het leger op de grenzen van Macedonië te versterken. De opstand in Albanië neemt toe. De Turksche bevolking vlugt naar alle kanten. Het leger der insurgenten staat tusschen Strata en Janina; hun wachtwoord is: „Vrijheid der Grieken of de dood." Het is hen niet te doen om zich met de Russen te vereenigen, maar wel om van den Russischen oorlog gebruik te maken tot het veroveren van een Grieksch rijk onder een alsdan te verkiezen opperhoofd. Volgens de laatste berigten zouden de Russen ernstige toebereidselen maken, om de Donau bij Giurgeva over te trekken. Het eiland Mekan was op den 13den in handen van de Russen. De Arnauten en de Albaniërs in het Turksche leger vragen luide om hun ontslag, ten einde naar hunne haardsteden te kunnen wederkeeren. Het laatste nieuws van den Epirus meldt, dat het christen leger, in de opgestane districten, 8,000 man bedraagt. In Athene en Griekenland in het algemeen leggen al de volksklassen den grootsten geestdrift voor de zaak der Epiroten en Thessalonicensen aan den dag. Honderden van allerlei standen vertrekken dagelijks naar het leger der insurgenten.

(*) Roos, St. Anthonie's vuur.

LEVENSSCHETS VAN WIJLEN Z. H. DEN SULTAN VAN SUMANAP.

Op den 31 Maart 1854 (2. Redjep A°. Java 1782,) overleed zijne Hoogheid, *Pakoe Nata Ning Rat Ngalogo*, kommandeur der orde van den Ned. Leeuw, Lid van het Bataviaasch Genootschap van kunsten en Wetenschappen, Sultan van *Sumanap.*

Geboren in het jaar der Hegira 1193,— dat begonnen is op den 19 Januarij 1779, (niet 1781 zoo als elders staat in navolging van van Hoëvell,) was Z. H. alzoo oud 77 Javaansche of 7 gewone jaren, volgde hij zijn vader Panembahan *Noto Kesoemo*, als Regent van *Sumanap* op in 1812, en heeft hij alzoo 42 jaren lang het bewind in Sumanap gevoerd, steeds als een der trouwste en verkleefdste Regenten van en aan het heerschende Gouvernement.

Bekend als een der geleerdste mannen onder de inboorlingen van den Archipel, was hij steeds de vraagbaak der inlandsche wetenschap, die aan hem zoo veel te danken heeft, dat geen marmer zijne verdiensten naar waarheid zal kunnen uitdrukken. Bekend met verscheidene talen; — met de geschiedenis aller volken, — met de hoogere wetenschappen der oude Arabieren, voor en na hun overgang tot de leer van *Mohammed.* — was hij een der weinige Azianten die eene boekverzameling bezat, uit een wetenschappelijk verlangen geboren. Hij was de vraagbaak en bron voor alle onderzoekers, van de dagen van Raffles en Crawfurd af, en wat die bron heeft opgeleverd voor deze en volgende geleerden, zal steeds een bron van kennis voor de geschiedenis blijven, — alhoewel de vorderingen in de wetenschap door anderen, soms juistere gegevens mogten hebben opgespoord. Overal in zijn werk, erkent Raffles hetgeen hij van den „Panembahan van *Sumanap*" heeft vernomen, en door deze eerlijkheid is de thans overledene, in het werk van den geleerden Brit, een meer dan marmeren gedenkzuil gesticht.

Als Pangeran Adipati reeds nam hij aandeel in de verdediging van *Soerabaya* en van *Sumanap* in 1811, en toen de stad onzer inwoning — en daarmede de oosthoek van Java, door overmagt gedwongen, den 22 September van dat jaar, bij kapitulatie zich moest overgeven, niet bij *verraad*, zooals elders, hoonend voor de goedwilligen te *Soerabaya*, opgegeven is, maar ten gevolge der overgave van Java, door den G.-G. *Janssens* op 18 September bevorens, toen deed de thans overledene, met den mede thans niet meer levende *C. Vos*, al het mogelijke om een aanval der Engelschen op *Sumanap*, af te slaan. Wij kunnen hier in geene omstandigheden treden, maar het zij genoeg gezegd, dat de trouwe verdediger een trouw bondgenoot werd, zelfs nadat de Engelsche vlag de Fransche, en de Hollandsche de Engelsche had vervangen.— Nader willen wij in uitvoerige bijzonderheden treden over zijn persoon en vroeger geslacht.

In 1817 verbond hij zich tot de levering van recruten, en het onderhouden van een korps van 1000 militairen als hulptroepen. Deze hebben gestreden, met hun vorst en Regent aan het hoofd, op Celebes in 1824, en in de Java oorlog, van 1825— 30, waarvoor de Gouv. Gen. van der Capellen, uit erkenning, hem den 30 November 1825, op een diné, opzettelijk aangelegd, des middernachts in een feestdronk, verhief tot Sultan *Pakoe Ning Rat* (Spil van de vorsten des aardrijks) met de erfelijke waardigheid van Regent van *Sumanap.* Bevorens voerde hij den titel van Panembahan, en Panembahan Adipati *Noto Kesoemo.* Toen de vorst deze onverwachte verheffing vernam, verzocht hij den „Sultan van *Sumanap*" als even verkleefd en getrouw te beschouwen, als de „Panembahan" was geweest. In 1835 zond hij zijn eigen zoon met hulptroepen naar *Sumatra*, en in 1846 een anderen zoon in gelijke zending, naar *Balie.* De geschiedenis vermeldt de feiten dezer hulptroepen van een zoo waardig Regent.

Zijne landen, *Sumanap* en de eilanden, waren steeds onderwerpen zijner bijzondere zorgen. Hij mat zijne landen zelve op, en bragt die in kaart, opmerkelijk om hare juistheid. Hem was zelfs de minste bijzonderheid van zijn land bekend, en de sporen zijner vaderlijke zorgen zijn maar al te wel te zien in de welvaart, die te *Sumanap* heerscht.

Vol ijver voor de wetenschap, was hij ook volijverig voor kunsten; en op de onlangs te *Batavia* gehoudene tentoonstelling, waarheen hij een drie honderdtal artikelen zond, om zijne landen te vertegenwoordigen, vonden wij wapenen, door zijne eigene handen vervaardigd; terwijl menigeen, door zijne hand vervaardigde en door hem geschonkene stukken, als eene aangename herinnering en gedachtenis, bewaart.

En alhoewel bij genoeg verlicht was, om het onderscheid der eerediensten luttel te achten, zoo gaf hij toch het voorbeeld in de leer, waarin hij was geboren en opgevoed, en die aan zijn volk gepredikt wordt, en zal alzoo zijn stoffelijk overschot zonder pracht of praal eene rustplaats vinden, zonder opschrift of kunstwerk ter zijner eere, of zijner gedachtenis waardig.

ADVERTENTIEN.

OPENBARE VERKOOPING.

IN NAAM DES KONINGS!

De ondergeteekende JOSEPH FRUNEAUX, griffier bij den landraad en eerste buitengewone deurwaarder te *Pasoeroean*, maakt bij deze bekend, dat op *Vrijdag* den 28sten *April* 1854, des voormiddags ten negen ure, door den vendumeester te *Pasoeroean*, eene verkooping op regterlijk gezag zal worden gehouden ter hoofdplaats *Bangil*, residentie *Pasoeroen*, van EEN STEENEN HUIS en de daarbij behoorende STEENEN PEDAKKEN, allen met pannen gedekt, staande en gelegen in de kampong *Kauman* te dier plaatse, op gouvernements grond, geregistreerd onder No. 666, toebehoorende aan MAAS TJOKRO DIWERIO, in leven widono, te Bangil gewoond hebbende, en zulks op rekwisitie van den Arabier SECH ISMAIL BIN JARHOOM, handelaar te Bangil woonachtig, uit kracht van eene in executorialen vorm uitgereikte grosse eens notarieelen schuldbriefs, dd. 8 Junij 1852 No. 167, aan het hoofd voerende: *In Naam des Konings.*

De Griffier bij den landraad voornoemd als belast met de voorschrevene executie,

(111) FRUNEAUX.

OPENBARE VERKOOPING.

IN NAAM DES KONINGS!

De ondergeteekende JOSEPH FRUNEAUX, griffier bij den landraad en eerste buitengewone deurwaarder te Pasoeroean, maakt bij deze bekend, dat op *Vrijdag den* 28sten *April* 1854, des voormiddags ten negen ure, door den vendumeester te *Pasoeroean*, eene verkooping op regterlijk gezag zal worden gehouden, te *Kalianjar*, regentschap *Bangil*, residentie *Pasoeroean*, van EENE GETUIGDE PRAAUWTOOP, genaamd *Srie Kandie*, groot volgens eigendoms bewijs tien koijangs of dertien lasten, gelegen in de rivier *Kalianjar* voormeld, alsmede een ijzeren Anker, een Compas en eene Sloep, toebehoorende aan SAID ALOEWI BIN ABDULLAH SEGAF, handelaar te Bangil woonachtig, en zulks op rekwisitie van den arabier SAID ABOE BAKAR BIN SECH ASSEGAF, handelaar te Grissee onder *Soerabaya* woonachtig, uit krachte van eene, in executorialen vorm uitgereikte grosse eens notarielen schuldbriefs dd. 8 Februarij 1854 No. 24, aan het hoofd voerende: *In Naam des Konings.*

De Griffier bij den landraad voornoemd als belast met de voorschrevene executie,

(112) FRUNEAUX.

OPENBARE VERKOOPING

IN NAAM DES KONINGS!

De ondergeteekende JOSEPH FRUNEAUX, griffier bij den landraad en eerste buitengewone deurwaarder te *Pasoeroean*, maakt bij deze bekend, dat op *Dingsdag* den 9den *Mei* 1854, des voormiddags ten negen ure, door den vendumeester te *Pasoeroean*, eene verkooping op regterlijk gezag zal worden gehouden, ter hoofdplaats *Pasoeroean*, van EEN ERF, bebouwd met een steenen met pannen gedekt WOONHUIS, gelegen in de kampong *Kandangsapie*, district *Kotta*, afdeeling en residentie *Pasoeroean*, geregistreerd bij het register der verponding onder N°. 93, aangeslagen voor eene waarde van *f* 2400, toebehoorende aan de Chinesche vrouw LIEM LIAT NIO, zonder beroep thans te *Soerabaya* woonachtig, en zulks op rekwisitie van de Inlandsche vrouw DJOEMAS, mede zonder beroep te *Soerabaya* woonachtig, uit kracht van eene hypothecaire acte dd. 16 Augustus 1852 N°. 52, aan het hoofd voerende: *In Naam des Koninge.*

De Gritfier bij den landraad voornoemd als belast met de voorschrevene excutie,

(120) FRUNEAUX.

VENDUTIE.

Op *Vrijdag den* 21sten *April*, bij den ondergeteekende, van deszelfs netten en wel geconserveerden **INBOEDEL**, bestaande in Mahonyhout en andere **MEUBELEN**, Engelsche **LAMPEN**, een Fransch porcelein **EETSERVIES** voor 18 personen (*zeer compleet*), **PLEET- en ZILVERWERK** en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

(118) C. A. GARTMAN.

VENDUTIE.

Op *Woensdag den 26sten April* zal door den ondergeteekende vendutie worden gehouden ten huize van den weleerwaarden Heer BRUMUND, van dezelfs wel ingerigte INBOEDEL, bestaande in een VICTORIA-WAGEN, PALANKYN, een REISWAGEN, PAARDEN, KLEEDER- en BOEKENKASTEN, SCHILDERIJEN, LEDIKANTEN MAHONIHOUTEN en andere MEUBELEN van fijne houtwerken, benevens een BANK en 12 STOELEN van ebbenhout, antiek, alsmede eene zeer groote ronde TAFEL van Ambonsch hout, LAMPEN, PENDULES en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt.

(127) GUSTAV BEHREND.

VENDUTIE

Op *Dingsdag den 2den Mei*, bij F. D. GRANPRÉ MOLIERE & Co, van eene partij BLADKOPER groote bladen, vier defecte SUIKERPANNEN, roode WIJN op fust en afgetapt, RIJNWIJN, PORTWIJN, eene groote partij TOEBAN SIGAREN, POST- en PROPATRIA PAPIER, en verdere KANTOORBEHOEFTEN, gesorteerde LIJNWADEN enz. (132)

Op de vendutie van *Vrijdag den* 21sten *April* zullen nog verkocht worden een geheel nieuwe TOERWAGEN naar den laatsten smaak vervaardigd, en een melkgevende KOE met KALF. (129)

LANDRAAD TE SOERABAYA.

Op een nader te bepalen dag, zullen op regterlijk gezag, worden verkocht het HUIS van Serang SARDJAN, in de kampong *Pabean Pesawahan*, naast de Langar, en een HUIS van Serang DANIS, in de wijk *Tjantian*.

SOERABAYA, 14 *April* 1854.

De Deurwaarder, L. J. DINSBACH.

(133)

De ondergeteekende heeft hierbij de eer ter kennisse van Heeren Suikerfabriekanten te brengen, dat in zijne werkplaats te *Oendaän*, van heden af is te bezigtigen, eene horizontale SUIKERMOLEN, naar de laatste en meest verbeterde constructie vervaardigd in de fabriek van de Heeren *van Vlissingen*, *van Heel*, *A. Derosne*, *Cail & Co.* te *Amsterdam*, geheel compleet met wateras en toebehooren, en waarlooze bovencijlinder.

Diegenen welke omtrent de aankoop dezer molen met mij in onderhandeling wenschen te treden, wordt hierbij tevens berigt, dat ze op eerste aanvrage door mij kan worden afgeleverd.

Soerabaija 12 *April* 1854, F. J. H. BAIJER.

PS. De Heeren *C. van Vlissingen* en *Guido Schultze* te *Pasoeroean*, kunnen ten deze evenzeer de noodige informatiën geven (136)

TE HUUR

Een HUIS, te bevragen bij

(134) ABBEMA.

TE HUUR

Met primo Mei het HUIS op *Simpang*, toebehoorende aan den heer KEASBERRY. Te bevragen bij

(122) W. H. NASH.

EXTRA WELRIEKENDE ODEURS, POMMADE en ZEEP bij

(139) H. VAN DE VELDE.

A CONTANT.

GEZOUTEN VLEESCH, stuksgewijs, à 50 duiten per pond, bij

(121) HAMMELBURG, *Krambangan.*

Namens den Regerend Meester der Loge de VRIENDSCHAP worden daartoe geregtigden uitgenoodigd tot het bijwonen eener ROUWLOGE, op *Zaturdag den* 29sten *April* des avonds ten 7 ure.

De Secretaris der Loge voornoemd,

(128) A. N. TEENGS.

CONCERT

Op Zaturdag den 22sten *April, des avonds ten half acht ure.*

IN HET NIEUWE SCHOUWBURG LOCAAL,

DAARTOE DOOR DE DIRECTIE WELWILLEND AFGESTAAN.

Te geven door het corps muzijkanten van Z. M. fregat *Prins Hendrik der Nederlanden*, geassisteerd door het Muzijkgezelschap St. Cecilia.

Entrée *f* 3 per persoon.

Toegangkaartjes alleen verkrijgbaar drie dagen te voren en op den dag der uitvoering van 's morgens 9 tot 's namiddags 2 ure, ten kantore van de heeren *Fraser Eaton & Co.* en van den Notaris *Eekhout* alhier. (135)

Op den avond van het te geven CONCERT in de schouwburg, zal het publiek in de gelegenheid gesteld zijn zich tegen *Contante* betaling van VERVERSCHINGEN te voorzien. (137)

Bij **VAN DRIESCHE** uitgekomen:

CATALOGUE

SECONDE PARTIE DU PREMIER SUPPLÉMENT

EN PAS ONTVANGEN

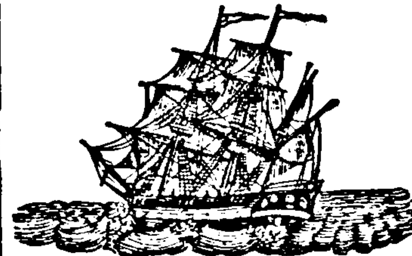
KLEINE PROTESTANSCHE BIJBELS, BAUDET, 8 stukjes. *Fransche oefeningen met de noodige spraakkunstige aanwijzingen en ophelderingen.* (124)

PAS ONTVANGEN

Gekleurde en witte Heeren **SOKKEN**, groot soort.

(138) E. MARTENS.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend en doelmatig ingerigt barkschip *Adelaar*, gevoerd door kapt. L. A. J. BOULET, voerende een geëxamineerden scheepsdokter.

Genoemd schip is voorzien van eene ruime en luchtige campagne en zal omstreeks ultimo *April* van hier vertrekken. Adres bij

De Agenten,

(131) RUYL CRAMER & Co.

Tot onze bittere droefheid overleed op heden onze dierbare oudste Zoon JAN HENDRIK, in den jeugdigen leeftijd van ruim 20 jaren.

SOERABAYA, 10 *April* 1854. (126)

J. H. LEVERT, H. J. LEVERT, *Geb.* GREVINK.

Eenige kennisgeving.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

In uw geacht blad van den 12den dezer las ik onder het rubriek *Pasoeroean*, een omstandig verhaal van het alhier gebeurde op den 27sten Maart jl. Ik bedoel het berigt beginnende met de woorden:

„Het verdraaide en verminkte berigt van een alhier plaats gehad hebbend voorval opgenomen in het Soerabayasche Advertentie-blad van ll. „enz. enz." en eindigende met: „wij verklaren het bedoelde berigt in het Soerabayasche Advertentie-blad dan ook grootendeels onwaar, onjuist in de plaatsbeschrijving en overdreven in de vermelding der omstandigheden. Het getuigt dat de schrijver of jagt heeft willen maken op een amusant couranten berigt of (en dit is niet onwaarschijnlijk) eene aardigheid heeft willen plaatsen in de courant van den *Eersten April.*'

Nu zullen de lezers van uw geacht blad wel in het idee verkeeren, dat uw berigtgever de *ware* toedragt der zaak heeft opgegeven, maar zulks is toch het geval *niet*. Ik neem dus de vrijheid nogmaals dat gebeurde aan te roeren en u te melden wat ik zelf heb *gezien* en *bijgewoond.*

De berigtgevers zoo wel van het advertentie- blad als van uw geacht blad schijnen niet ter plaatse aanwezig geweest te zijn en slechts het gebeurde uit andere monden te hebben vernomen.

In den namiddag van den 27sten Maart omstreeks drie ure, werden de bewoners van het thans zoo doodsche *Pasoeroean* eensklaps, sommigen in hun dolce far niente, anderen in hunne bezigheden gestoord door een niet te beschrijven misbaar, veroorzaakt door het slaan op ettelijke tontongs en lesoongs, een teeken dat er iets ernstig gaande was, en de hulp en medewerking der bevolking vereischt werd. Nieuwsgierig wat de reden van dat alarm mogt wezen, wandelde ik in mijn nederig negligé en ongewapend het huis uit en zag verscheidene gewapende mannen op den weg tusschen het door ons bewoonde huis en dat van den Heer Resident, (eene distantie van circa ¼ paal) terwijl hun getal schielijk toenam, door de van alle kanten toegestroomde inlanders. Van eenige der aanloopende inlanders vernam ik dat een amokmaker zich in den uitgestrekten riettuin, vlak voor de kampoong *Kedongloo*, halverwege ons huis en dat van den Heer Resident schuil hield.

Voor het gardehuisje van de zoo even genoemde kampoong *Kedongloo* trof ik Mijnheer den Resident aan met een piek gewapend, en met ZEdG. den Heer *E. P. Pohl*, een gollok in de hand. Eenige gewapende inlanders waren in hunne onmiddelijke nabijheid.

Men wenschte den amokmaker, dien ik later hoorde dat een ontsnapte gevangene was, nog vóór dat het donker werd te vatten en was voornemens om den riettuin in den brand te steken, ten einde het voorwerp der jagt te dwingen zich te vertoonen. Later heeft men dit plan laten varen.

De Heeren Resident, *E. P. Pohl* en uw onderdanige dienaar, gevolgd door eenige javanen, waaronder de in uw geacht blad genoemde *Bitjoe*, traden den riettuin binnen en wandelden langs het pad dat men overal om zulk eenen tuin aantreft.

Middelerwijl kwamen eenige pradjoerits, uit het residentie-huis met geladene geweren aanloopen. *Eerst toen* hoorde men het gelui der klok van het Residentie huis.

Toen wij de helft der lengte van den riettuin hadden afgelegd. vonden wij een 4 à 5 voet breeden weg die den tuin in tweeën deelt. De Heer Resident beval de pradjoerits met hunne geweren alsmede aan een paar ewapende inlanders zich in het riet te begeven en den vlugteling te vatten.

De Heer *E. P. Pohl* en ik wandelden verder voort in den door de gewapende inlanders omsingelden riettuin. Niets, zelfs niet de minste beweging in het riet duidde ons de plaats aan waar de vlugteling zich ophield en welligt hadden wij tot den nacht toe te vergeefs de wacht gehouden, had de Heer *E. P. Pohl* niet een dubbeld loop jagtgeweer van een' inlandsch hoofd genomen en twee schoten in de lucht gedaan. Dit scheen den vlugteling tot inkeer te hebben gebragt, want kort daarop zagen wij, vlak bij ons beweging in het riet, waaruit wij opmaakten dat de vlugteling zich eindelijk zoude vertoonen. De inlanders stonden met hunne pieken en andere wapens gereed om hem op te vangen. De slavenjongen *Bitjoe*, een der voorsten, zag den man, kon door het riet waarin de vlugteling zich toen nog bevond, niet zien of hij al dan niet gewapend was, nog minder of hij bereids was gevat, en denkende dat de amokmaker zich eenen weg wilde banen, doorstak hem met zijne spies. Eerst later bemerkten wij dat een inlandsch policie-dienaar den vlugteling had gevat. Na de bekomene wonde viel de gevangene neder en *toen* waren wij getuigen van de schandelijks.e mishandeling op den gevangene gepleegd. De aanwezige inlanders trapten den gewonde en zochten hunne woede op den weerlooze te koelen. Op dit gezigt schoten wij toe en gelukte het ons den gewonden gevangene te bevrijden van hen, die hem mishandelden.

Ziedaar Mijnheer, de ware toedragt der zaak voor zoo ver ik er in persoon ben bijgeweest. Uwe lezers zullen door de berigten in beide bladen met hetgeen wat ik u thans meld te vergelijken, het *onware* en *onjuiste* in beide berigten kunnen ontdekken.

Gij zult mij moeten toegeven, Mijnheer de Redacteur! dat iemand die de berigten door anderen medegedeeld voor *onwaar*, *onjuist* en overdreven uitkraait, en die berigten wil verbeteren althans, zelf de *waarheid* dient te vermelden en niet in *onwaarheden* en *onjuistheden* vervallen.

Ik wil geen partij trekken voor den berigtgever van het Soerab. adv. blad, omdat *ik* dat berigt niet heb ingezonden; noch voor de redactie omdat ik geen redacteur ben, maar als onpartijdige wensch ik nog eenige aanmerkingen te maken op het schrijven van uwen berigtgever. Daarin komen de volgende zinsneden voor:

1°. *Even als altijd in geval van amok werd de klok geluid.* enz. Behelzen deze woorden *waarheid* of *juistheid*? Is het de gewoonte te *Pasoeroean* dat men in zulke gevallen de *klok luidt*? Neen, mijnheer de redacteur! Uw berigtgever heeft een exceptioneel iets als een regel voorgesteld. Europeanen en inlanders die gedurende dertig jaren in dit plaatsje wonen, hebben mij verzekerd dat zij nimmer de *klok* hebben hooren luiden in geval van *amok*. Zelf, kan ik over zulk een verloop van tijd niet meêpraten; maar dit kan ik u verzekeren dat, toen er ll. jaar in de kampoong *Mandaran* alhier amok werd gemaakt, waarbij een paar menschen door den amokmaker waren gewond, men de klok *niet* heeft geluid!

Men zoude deze aanmerking futiel, kinderachtig kunnen noemen, maar ik wilde hiermede slechts aantoonen dat uw berigtgever eene *onjuiste* beschrijving van plaatselijke gewoonte heeft gegeven.

2°. *Daardoor kwamen er eenige menschen op de been, doch de toegevloeide menigte was niet groot*

Ik weet niet wat uw berigtgever onder die woorden, *de toegevloeide menigte was niet groot* bedoelde. Wilde hij daarmede zeggen dat er niet zoo veel menschen waren als opgegeven is door het advertentie blad? Wij moeten het er zoo voor houden omdat uw berigtgever kort daarop laat volgen dat de riettuin door een veertigtal menschen werd afgezet. Mogt zulks het geval zijn dat uw berigtgever het door het advertentie-blad opgegeven getal als overdreven beschouwde, dan verzeker ik u dat uw berigtgever in het ongelijk was. Waar bevond zich uw berigtgever? Ik geloof voor het naaste in de armen van morpheus. Bevond hij zich ter plaatse van de jagt, dan zou hij de toegeschotene menigte voor *Pasoeroean* betrekkelijk *groot* genoemd hebben. Gij begrijpt wel, mijnheer de redacteur, dat ik die menschen niet heb geteld, maar geloof niet te hoog te taxeren wanneer ik zeg dat er om en om vierhonderd gewapende mannen aanwezig waren.

3° Het *suikerrietveld*, *waarin de vlugteling zich verborgen had*, *werd afgezet door een veertigtal menschen waaronder twaalf pradjoerits.*

Hierboven heb ik verklaard dat de toegestroomde menigte nagenoeg vierhonderd mannen beliep, thans verklaar ik de opgave van *veertig menschen* voor de afzetting van dien tuin voor onjuist en onwaar; daar er als het ware een ring van menschen geformeerd was om dien riettuin, die eene oppervlakte van tien bouws of vijf duizend vierkanteroeden beslaat, behalve nog degenen die zich in den midden weg van den tuin bevonden. Hoe zou men nu zulk eene uitgestrektheid met veertig man kunnen omsingelen? Wij gelven dus dat er een nul is vergeten.

4°. *Mishandelingen zijn er overigens niet gepleegd aan den gewonde*, enz.

Hierboven heb ik reeds gemeld hoe zij den gevangene hebben behandeld en laat aan ieder over om die daad der inlanders te kwalificeren zoo als hij wil. *Ik* noem dezelve *mishandeling*. Misschien zal uw berigtgever willen beweren dat de inlanders die den gewonde hebben getrapt daardoor een bewijs van hun medelijden, van hun kassian, jegens hem hebben willen toonen — of nog liever doen voorkomen als een adat bij amok partijen die men over het hoofd moet zien en als eene gepatenteerde daad moet beschouwen.

Overtuigd van uwe onpartijdigheid, twijfel ik niet of gij zult mijn verzoek wel toestaan, dezen brief in uw geacht blad op te nemen.

Met de meeste hoogachting heb ik de eer te zijn,

PASOEROEAN,
16 *April* 1854.

Uw dw. dienaar,
J. T. HOFLAND.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

14 April. J. F. Beekman, van Kediri; C. M. H. van Casand, van Pasoeroean. — 15 April. G. Schimmelpenninck, J. Williams, beiden van Batavia; R. W. Muller, N. Martherus en L. G. Cressonnier, allen van Samarang.

HOTEL MONTOFT.

10 April. S. Varquain, van Samarang. — 12 April. H. Schrijner, van Toeban. — 14 April. Cressonnier, Schmidt, beiden van Samarang; Terbeek, van de reede. — 16 April. Gersen, van de reede. — 17 Ruhaak, van Batavia.

MARINE HOTEL.

13 April. van Casand, J. Montoft, beiden van Pasoeroean. — 14 April. van Rheede van Oudshoorn, uit het Hospitaal; van Noord Borski, van Batavia. — 15 April. Mevr. de Wed. Gervers, uit de stad; Mollier en familie, van Rembang; Koningslow, van de reede; van Baak, van Djombang. — 16 April. Hugenholtz en echtgenoote, van Batavia; van der Palm, van Sidokare; van der Sleijden, van de reede. — 17 April. Graichen, van Pasoeroean. — 18 April. T. Bogaard en J. Bogaard, beiden van Tagal.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

Van der Valck, Wolff, D. Soerabaya 3 April. — J. M. de Wilde, 's Graeuwen, Z. Samarang 11 April. — G. N. Colenbrander, van Groll, D. Samarang 12 April.

Getrouwd:

L. J. W. de Waal met L. van Kraaijenoord, Batavia 27 Maart. — F. W. J. Dekker met M. P. J. Rambaldo, Soerabaya 29 Maart.

Overleden:

Mr. A. G. Brouwer, aan boord van 't Ned. schip Jacoba Helena 1 April.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
April 11	Engelsche	Anne MacLean.	P. McGaw.	Port Adelaide.
„ 14	Nederl. Ind.	Balheer.	Hassanoedin.	Banjermassing.
„ —	„ „	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
„ —	„ „	Brekat.	Mohamat Alie.	Banjermassing.
„ —	„ „	Alnoer Salim.	Intje Oedin.	„
„ 16	„ „	stoomschip Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Sambas.
„ 17	„ „	Fatahool Moebarak.	Kassan.	Banjermassing.
„ —	„ „	Djaleha.	Mohamat Koenang.	„
„ —	Nederlandsche	Zes Gezusters.	G. H. Ruhaak.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
April 12	Nederl. Ind.	Carolina.	A. A. Graswinckel.	Tjilatjap over Sumanap.
„ 13	„ „	Atiat Toolbarie.	Sech Oembarak b. Achm. Dahema.	Cheribon „ „
„ —	Nederl. „	stoomschip Koningin der Nederlanden.	G. R. Curtis.	Batavia over Samarang.
„ —	Nederl. „	Kiem Tjiethaij.	Tjoa Teng.	Balie (Ampenan).
„ 14	„ „	Arief Banjermaas.	Mohamat Areep.	Banjermassing over Sumanap.
„ 15	Engelsche	Anne MacLean.	P. McGaw.	Singapoer.
„ 17	Nederl. Ind.	Bacht Mastora.	Said Ibrahim Alhabassij.	Samarang over Sumanap.
„ —	„ „	Fathool Wahap.	Sech Abd. bin Salim Biljoen.	Pontianak „ „
„ 18	Zweedsche	Prins Carl.	J. Tarras.	Zweden.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsche	Adelaar.	J. Boulet.	Nederland.	Ruijl Cramer & Co.
„	Henriette Geertruida.	P. Buijs.	„	„
„	Stella Maris.	A. Hueser.	„	„
Nederl. Ind.	Koempoolmaas.	Kamalodin.	Banjermassing.	Gezagvoerder.
Fransche	Atrato.	S. Varquain.	Havre.	Major Matzen & Co.
Nederlandsche	Zeemanshoop.	D. Duinker.	Nederland.	Hoekstra Gijsing & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de Heeren Sandenbergh Matthiessen, Schimmelpenninck, Williams, Noord Borski, van der Sleijden, Varkevisser, Campheinder, Cressonnier en Muller, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de Heeren H. Chevallier, L. Leduc en fam., J. Bond en H. Hewit, 13 Inlanders, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet Nehalenia, fregatschip Prins Hendrik der Nederlanden, stoomschip Suriname, stoomschip Samarang, de schoenerbrik Ambon, schoenerbrik Padang, de schepen David Clarcke, de barken Fatal Maän, Hoksoen, Salma, Zeemanshoop, Banka, Resident van Son, Adelaar, Jadul Karim, Adenan, Henriette Geertruida, Fatahool Hair, Djahora, Atrato, Almansoer Sarie; de brikken, Stella Maris, Fathool Hair, Zeelust; de schoeners, Fathal Rachman, thans hern. Selaparang, Swieping, Goanlie, Pantes, thans hern. Asultanie, Harriet, Hokthaij, thans hern. Hok Liong, Koempoolmaas en de kotter Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

9 April. de Ned. bark *Margaretha Johanna*, gezagv. M. Schou, van Soerabaya.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

10 April. het Ned. Ind. schip *Aderaak*, gezagv. Mohamat Sidik bin Hadjie Djenal, van Banjermassing.

12 April. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Ketjiel, van Balie Badong, passagier H. Haberbier.

VERTROKKEN.

13 April. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Ketjiel, naar Singapore, passagier H. Haberbier.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. stoomschip Vesuvius en het Ned. Ind. schip Aderaak.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

15 April. het Ned. Ind. schip *Ammana Tulbarie*, gezagv. Sech Abdulla bin Salim Ganna, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

15 April. de Ned. Ind. schoener *Sie Damar*, gezagv. Pa Naema, naar Banjermassing.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Vorstelijk Genoegen, Indram Eljoesoor, Sophia, Carolina, Sumanap; het barkschip Catharina Hendrika en het schip Ammana Tulbarie.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 12 April tot en met 18 April 1854

AANVOER

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Balhair*, gezagv. HASSANODIN, agent GEZAGVOERDER.

10650 bossen rotting, N. H. M.; 18 zn. was, ABDULLA; 16 zn. was, 1475 bossen rotting, 7726 st. maloekoe matten, 400 st. kadjang matten, GEZAGVOERDER; 70 kts. koralen, 12 st. waterpotten, 40 kts. Jav. medicijn, HADJIE MANKATA.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Alnoer*, gezagv. INTJIK OEDIN, agent GEZAGVOERDER.

3000 bossen rotting, 26 pic. damar, 200 st. planken, 7380 st. kadjang matten, 600 st. maloekoe matten: GEZAGVOERDER.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Berkat*, gezagv. MOHAMAD ALIE, agent GEZAGVOERDER.

10 bossen rotting, 10620 st. kadjang matten; GEZAGVOERDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. H. SCHMIDT, agent W. CORES DE VRIES.

2 bn. everlasting, VAN ECK & Co.; 1 kt. cotonetten, W. CORES DE VRIES; 12 kn. slendangs, 2 kn. gev. katoen, 3 kn. gedr. katoen, 4 bn. drills, MCMILLAN MARTEN & Co.; 8 ks. en pks. regalen, 1 kt. monster tabak FRASER EATON & Co.; 10 kn. portwijn, 1 kt. asperges, MCMILLAN MARTEN & Co.; 120 regalen stofgoud, SAID AGIL; 1 kist ijzerwerk, 8500 st. zilveren specie, FRASER EATON & Co.; 1 kistje goud gallon, VAN ECK & Co.; 5 kn. en vn. ledige flesschen, 4 kn. witte wijn, 4 kn. vruchten op water, 3 kn. vruchten op brandewijn, LEROUX & BERNE; 4 vs. provisien, 4 hammen, 6 blikken zalm, VAN RAALTEN & KOCKEN; 2 mdn. aardewerk, 4 vn. bier, 1 mnd. provisien, TEN SIETHOFF & SCHOTT; 23 kn. gedr. katoen, 2 kn. linnen goederen, MCMILLAN MARTEN & Co.; 5 vn. ijzerwerk, 1 kt. gedr. katoen, 5 kn. kramerijen, 1 kt. zijden goederen, ADAM & Co.; 1 kt. zijden goederen, GUSTAV BEHREND; 4 kn. kramerijen ADAM & Co.; 4 kn. rood katoen, MCMILLAN MARTEN & Co.; 515 thails stofgoud, SECH AWAL; 100 regalen goud, SAID ALOKI; 80 vs. boter, 20 kn. tin, THOMAS; 30 kazen, 6 hammen, 12 mdn. seltzerwater, 20,000 st manilla sigaren, 2 kn. aardewerk, 2 kn. lampen, 1 kt schilderijen, 1 rijtuig, *f* 7000 aan zilveren munt, *f* 207 aan goudgeld, ORDER.

Per *Henriette Geertruida.*

16 kn. bier, 6 kn. zuur, 4 kn. vruchten, 2 kn. banket, 1 kt. suikerwerk, 1 kt. mach. roggenbrood, 2 kn. bessensap, 1 kt. doperwten en asperges, 1 kt. div. groenten en 6 kn. holl. azijn; E. MARTENS.

UITVOER

Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Kiem Tjie Thaij*, gezagv. TJOA TENG.

$3\frac{1}{2}$ pic. suiker, 10 vs. staal, 200 st. Europ. goeniezakken, 30 st. ledige olie-tonnen, 3 kn. chn. valsch gouddraad, 2 kn. Jav. lijmen en eenige chn. goederen en kleinigheden, GEZAGVOERDER; 11 bn. madapollams, ADAM & Co.

Naar Sambas via Sumanap per de Ned. Ind. brik *Zeelust*, gezagv. SAID SECH ASEGAF.

30 pic. aardappelen, 1 pic. Jav. koperwerk, 3 pic. roode uijen, SAID SECH BIN SALEG.

Naar Singapoer per het Eng. schip *Anna McLean*, gezagv. P. McGow.

460 blokken en 2 zn. gutha percha, ($38\frac{11}{100}$ pic.), ADAM & Co.

Naar Pontianak via Sumanap per de Ned. Ind. bark *Fathool Wahap*, gezagv. SECH ABDULLA BIN SALIM BILJOEN.

6 kn. en bn. lijnwaden en kramerijen, 10 pic. kapok, 4 pic. Jav. koperwerk; SECH HASSAN BIN SMEER.

Naar Zweden per het Zwd. schip *Prins Carl*, gezagv. J. TARRAST.

$4858\frac{83}{100}$ pic. suiker, 38 pic. rotting; ADAM & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 14.—
Id. „ 15 „ $13\frac{1}{2}$.—
Id. „ 14 „ 13.—
Id. „ 13 „ $12\frac{1}{2}$.—
Id. „ 12 „ 12.—
KOFFIJ per picol *f* 28 à *f* 29.—
RIJST (CARGA) per koijang *f* 170 à *f* 190.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 120 à *f* 130.—
KOEHUIDEN per 100 st *f* 240.—
ARAK per legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 20.—
OLIE (KATJANG). *f* 16.—
KADJANG MATTEN. *f* 10.—
ROTTING *f* 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 23sten April 1854, 's morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHEUER.
Nederduitsch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 23sten April 1854, 's morgens ten 7 ure en ten half 9 ure.